

MISERICORDIAE

Juli 2024

INHOUD

Voorwoord.....	3
Het verhaal van Maria van Magdala.....	4
Uitdagingen in het synodale proces in Timor-Leste.....	7
Werkbezoek aan de Nederlandse Provincie.....	9
Werkbezoek aan Engeland en Ierland.....	11
Werkbezoek aan België.....	12
Spiritualiteit en het charisma van barmhartige liefde in missie.....	13
Onze kijk op de Internationale Provincie.....	14
Strijden tegen mensenhandel (Talitha Kum).....	15
Jubileum Zr. Amy.....	16
Hernieuwing van geloften en eerste professie in Indonesië.....	16
Hernieuwing van geloften in Timor-Leste.....	18

Beste zusters,

We zijn net voorbij de maand mei, een maand die vaak wordt geassocieerd met het begin van het leven. De maand mei wordt gevierd als de maand van Maria. Dit komt voort uit een heilige traditie die zich ontwikkelde in landen met vier seizoenen (Europa). In mei verwelkomen de mensen de lente, wanneer de bloemen bloeien. Daarom wordt mei beschouwd als het begin van het leven. Voor katholieken is Moeder Maria de **"Nieuwe Eva"** die de moeder is van al het leven (Gen 3:20). Dit is de oorsprong van de katholieke traditie om mei uit te roepen tot de maand van het begin van nieuw leven.

Paus Pius VII benadrukte in zijn encycliek **"De meimaand"** dat mei de maand is waarin de devotie van de gelovigen wordt opgedragen aan Onze Lieve Vrouw. Hij wijdde de maand mei aan Maria omdat hij haar steun ervoer in zijn verhoorde gebeden toen hij in de gevangenis zat. Daarom nodigen zowel het evangelie als de leer van de Kerk ons uit om Maria te eren als de Moeder van onze Heer Jezus Christus.

In sommige delen van onze congregatie (Indonesië en Oost-Timor) is de maand mei een zeer goede gelegenheid voor spirituele vieringen, vooral voor de jongere generatie van de congregatie. Op sommige pagina's van dit magazine zie je foto's van de jonge generatie van de congregatie die meer wil weten over spiritualiteit en wil deelnemen aan de zending van de congregatie. Dit geeft ons hoop dat onze congregatie zal blijven groeien en ontwikkelen. We feliciteren, steunen en bidden voor onze jonge zusters om trouw te blijven aan

hun roeping. Moge het voorbeeld van Onze Lieve Vrouw Moeder van Barmhartigheid hen inspireren bij het voortzetten van hun beroepsreis.

Ik nodig jullie ook allemaal uit om door te gaan met bidden met Onze Lieve Vrouw door middel van de rozenkrans ten bate van onze congregatie, onze familie, de Kerk en de hele wereld, vooral in die delen van de wereld waar natuurrampen, oorlogen en verschillende conflicten in het leven van mensen plaatsvinden. Ik citeer enkele gebedsteksten van iemand: "Moeder Maria, neem mijn hand, bid voor mij, want mijn ogen zien vaak verkeerd, mijn lippen spreken vaak verkeerd, mijn oren horen soms verkeerd en mijn hart raadt vaak verkeerd. Heer, ik bied U mijn hart aan en al mijn verlangens daarin. Help me om naar U te verlangen en om Uw wil in deze wereld te laten vervullen. Amen."

Hartelijke groeten en gebeden

Zr. Sofiani Warasi

Het verhaal van Maria van Magdala

Onderstaande tekst van Cor Sinnema is uitgesproken tijdens het 20-jarige jubileum van het iconenatelier op de Oude Dijk.

Het verhaal over Maria van Magdala dat Johannes in zijn evangelie vertelt, heeft zuster Delian door middel van deze icoon aan ons doorgegeven. Het was een van haar favoriete iconen. De tekening hiervoor heeft zij zelf ontworpen op basis van oude bronnen uit de eerste helft van de 3^e eeuw. We weten dat haar icoon zijn voltooiing vond in 1991, drie jaar vóórdat ze in 2004 hier aan de Oude Dijk met het iconenatelier begon. Dezelfde afbeelding zien we ook in het glas-in-loodraam naast de ingang van de kapel. We kijken eerst naar wat de icoon vertelt en daarna naar wat dat voor ons betekent.

We beginnen links bovenaan en zien er de Calvarieberg liggen met de drie lege kruisen die verwijzen naar Goede Vrijdag. Aan de andere kant rechtsboven zien we het nieuwe Jeruzalem waarnaar Jezus onderweg is. Daartussen zien we een kleine bekende icoon met drie vrouwen bij het graf. Het verhaal gaat dat Maria op de eerste dag van de week, in alle vroegte, terwijl het nog donker was, naar het graf was gegaan en gezien had dat de steen voor de opening van het graf was weggehaald. We zien de doeken in het graf. Ze wordt door een engel aangesproken. Bij Matteüs en Marcus is het er maar één. Lucas en Johannes vertellen dat het om twee engelen ging.

Wat er meestal niet bij verteld wordt is dat Maria buiten staat te huilen en wordt aangesproken door iemand van wie ze dacht dat het tuinman was.

Dat vinden we alleen bij Johannes. Hij legt in zijn evangelie de nadruk op de vasthoudendheid van Maria van Magdala. Zij blijft bij het graf van Jezus ook al zijn de anderen al weggegaan. Ze wil Jezus vasthouden zoals ze hem gekend heeft, in zijn aardse gestalte. Daarom is ze naar het graf gegaan om troost te zoeken in zijn lichamelijke nabijheid. Ze zoekt haar Heer als een wanhopige, radeloze minnares en ze huilt. Ze vraagt aan een man die ze aanziet voor de tuinman wat er aan de hand is. Pas als deze antwoordt met 'Maria', beseft ze wie ze voor zich heeft. Als ze haar naam hoort noemen antwoordt ze met 'rabboeni', meester. 'Houd Me niet vast', zegt Jezus daarop. In het Latijn: 'Noli me tangere', soms ook vertaald als 'Raak me niet aan'. Er bestaat een lange traditie in de kunst waarin Jezus als tuinman wordt afgebeeld. Hieruit ontwikkelde zich een hele cultuur van hofjes en tuinen. Denk maar aan de kloostertuin en de middeleeuwse 'besloten hof' of *hortus conclusus*, die door veel kunstenaars is afgebeeld: van Giotto, Fra Angelico, Hans Holbein, Rembrandt tot en met Delian toe. Sinds deze gebeurtenis is de begraafplaats of dodenakker een tuin geworden, een hof van liefde, een hof van Eden, een nieuw stukje paradijs.

Wat betekent dat nu allemaal? Maria van Magdala stond eeuwenlang bekend als Maria Magdalena. Ze was een grote zondares, maar wordt nu gezien als een van de belangrijkste geloofsgetuigen. Ze werd eerst verguisd als hoer, maar nu vereerd als heilige. In 2016 heeft paus Franciscus besloten haar naamdag van 22 juli te verheffen van verplichte gedachtenis tot feest. Inmiddels wordt zij aangesproken met de titel 'apostel der apostelen'. Ze is een voorbeeld van een ware en

Icoon Sr Delian

Жёны-мироносицы = zhony mironóitsy = mirredragende vrouwen

Het verhaal van Maria van Magdala

vervolg

authentieke evangelist die de centrale vreugdevolle boodschap van Pasen verkondigt. Als ooggetuige en gezondene is deze Maria geen gewone leerling maar ook een apostel. Dat is typisch voor Jezus, dat hij niet alleen mannen tot zijn leerlingen rekent, maar ook vrouwen! De positie van vrouwen in de Kerk is komend najaar een van de kernthema's op de bisschoppensynode in Rome. De Belgische bisschoppen (zij wél) hebben ervoor gepleit om vrouwen toe te laten tot het ambt van diaken.

Maria Magdalena wordt in het evangelie als eerste genoemd, omdat ze een leidende rol speelde bij de leerlingen van Jezus. Alle evangelisten vermelden dat ze aanwezig was bij de kruisiging. Johannes schrijft bovendien dat zij de eerste is die zegt dat Jezus verrezen is. Maria herkent hem aanvankelijk niet, dat gebeurde pas toen ze zich omkeerde. Er is een innerlijke ommekeer nodig om Hem te herkennen.

Dat alles moet Delian erg hebben aangesproken. Iets feministisch was haar immers niet vreemd. Vrouwen waren de eerste getuigen. Haar icoon kreeg niet de titel "vrouwen bij het lege graf", maar "zhony mironósitsy" ofwel "de mirre-dragende vrouwen", met Maria van Magdala voorop.

Maria is niet gewoon maar een getuige van het lege graf, maar zij kan getuigen van wat de verrijzenis betekent. Dankzij haar vasthoudendheid is zij degene die leert dat het om 'vast-houden' gaat. Jezus zegt: "Houd mij niet vast, want Ik ben nog niet opgestegen naar mijn Vader, maar ga naar mijn broeders en zeg hun: Ik stijg op naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God." Maria van Magdala ging aan de leerlingen berichten dat zij de Heer gezien had, en wat Hij haar gezegd had.

Icoonschilders staan in dezelfde traditie, ze weten zich aangeraakt door een verhaal uit de Bijbel en willen dat doorvertellen. Vrouwen spelen altijd een belangrijke rol in het doorgeven van het geloof. Dat was in het evangelie al zo en ook nu weer bij het icoonschilderen. Niet iedereen zal dit verhaal zo kunnen schilderen, maar we kunnen wel dit dode verhaal tot leven wekken door onbevreesd te getuigen dat er nieuw begin is. Het is voor iedereen telkens weer een geweldige ervaring als het lukt om op een plank met pigmenten, water en eigeel vanuit het niets en het donker een verhaal over het voetlicht te brengen dat kan helpen tot geloof te komen. ■

Uitdagingen in het synodale proces in Timor-Leste

Door Zr Eugenia

In de context van de synode is de Kerk degene die wil luisteren naar de stemmen van alle mensen, vooral de stemmen uit plaatsen die ver van de aandacht van de Kerk zijn. De Kerk moet luisteren en de taken van gemeenschap, participatie en zending uitvoeren. De Kerk leeft in een complexe wereld, met mensen uit verschillende culturen, en heeft daarom ruimte en tijd nodig om de synode te leiden. In de context van synodeparticipatie betreft de kerk groepen uit verschillende kringen, van parochie tot diocesaan niveau, met de hoop dat

iedereen betrokken is, inclusief gemarginaliseerde groepen om een stem te hebben.

Oost-Timor is een land waar het grootste deel van de bevolking katholiek is (ongeveer 90%). Dit meerderheidsgetal is echter geen maatstaf voor het katholieke geloof, want 100% van de katholieken en 100% van de inwoners van Oost-Timor worden nog steeds geconfronteerd met verschillende uitdagingen voor het katholieke geloof. Dit is een uitdaging die de aandacht van de Kerk verdient. Katholicisme is niet alleen een identiteit, maar moet ook in het dagelijks leven beleefd worden.

Het valt niet te ontkennen dat de meerderheid geen garantie is in het echte leven in overeenstemming met het katholieke geloof. Dit laat zien dat niet alles van een leien dakje gaat, want er zijn nog steeds gemarginaliseerde groepen die aandacht nodig hebben bij het navigeren op deze levensreis. Deze groepen zijn drugsverslaafden, gangsters, groepen van sociale organisaties (NGO's, politici en anderen), mensen die het sacrament van het huwelijk niet hebben ontvangen (*barlaqueado*), zieke mensen, LGTBHI en anderen.

Afgezien van de bovengenoemde groepen, wordt de missie in de kerk in Oost-Timor nog steeds geconfronteerd met verschillende problemen. Conflicten tussen jongeren, zoals conflicten tussen vechtsportscholen, waar de vechtsportgroepen lid zijn van de kerk. Ze leven hun geloof echter niet als volgelingen van Christus (als verloren schapen). Ze zijn wel gelovig, maar gaan niet elke dag naar de mis, bidden de rozenkrans niet, enzovoort. De missie van de katholieke kerk is om hen te vinden

Uitdagingen in het synodale proces in Timor-Leste

vervolg

en uit te nodigen om terug te keren naar de kerk, wat geen gemakkelijke taak is. Andere problemen van de huidige kerkmissie in Oost-Timor zijn onderwijs, gezondheid, armoede en de invloed van de sociale media, die het karakter van jonge mensen steeds meer aantast.

In het begin organiseerde de Bisschoppenconferentie van Oost-Timor een nationaal seminarie dat bijgewoond werd door verschillende staatsagentschappen; in dit geval de Democratische President van Oost-Timor, de Voorzitter van het Nationale Parlement en leden, het Kabinet van de Eerste Minister en leden van de regering, de Militaire (FFDTL) en Politie (PNTL) agentschappen, de Hiërarchie van de Katholieke Kerk: Kardinalen, bisschoppen, parochiepriesters, vertegenwoordigers van mensen uit verschillende parochies en andere categoriale groepen, en religieuzen. De deelname van ambtenaren van de staat en de katholieke kerk aan deze activiteit

wordt gezien als een vorm van participatie en steun voor het succes van de synode. De aanwezigheid van functionarissen van verschillende overheidsinstellingen en de staat is echter geen garantie voor de realisatie van het katholieke geloof in het echte leven.

Met het verstrijken van de tijd veranderen situaties en omstandigheden. Is het onderscheidend vermogen van de Synodale Kerk van missionarissen en lijdende mensen, die gevoelig is voor het lijden van de mensen van Oost-Timor, nog steeds aanwezig? Een vraag die een uitdaging wordt bij het uitvoeren van de taken van de kerkzending in de toekomst. Omdat de mensen van de Kerk vandaag de dag heel anders zijn dan in de jaren van de onafhankelijkheidsstrijd, waarin het katholicisme en zijn waarden op de proef werden gesteld. Daarom zijn er in de toekomst strategieën nodig om alternatieven te vinden, zodat het kerkvolk standvastig blijft in het katholieke geloof. ■

Werkbezoek aan de Nederlandse Provincie

Door Judith de Raat

De Nederlandse provincie telt momenteel 71 leden. De jongste zuster is 71 en de oudste is 102 jaar. Op 15 mei vierden we met de hele gemeenschap de kloosterjubilea van de 15 feestelingen van dit jaar. Bij die gelegenheid sprak zr. Mariëtte hen toe: "Ons woord van trouw is, als je zuster van liefde bent, niet alleen een belofte aan de congregatie en aan je medezusters. Het is een belofte aan iedereen die je ontmoet, aan iedereen die een beroep op

je doet, aan wie jou nodig heeft. Zo spreken we onze band met God uit: we willen goed zijn, goed doen, voor en aan elkaar. Wat in ons leeft is de wens om elkaar en alle mensen tot zegen te zijn (...). Dank voor je blijvende trouw aan een woord dat eens werd gegeven. Hopelijk mag dat 'ja' van destijds nog lang blijven klinken."

Op 21, 22 en 23 mei mochten we gedurende drie dagen het generaal bestuur ontvangen voor een werkbezoek. De Eucharistieviering was in goede handen bij pater Theo te Wierik MSC. In zijn overweging zei hij over de Nederlandse zusters: "Ze mogen dan oud zijn en broos, maar ze kunnen delen van hun ervaring en hun wijsheid met de jongere medezusters." Van dit delen en uitwisselen konden we gedurende de dagen die volgden samen genieten. Het generaal bestuur had voor de Nederlandse zusters een boeiende presentatie gemaakt met meer informatie over de andere

Werkbezoek aan de Nederlandse Provincie

vervolg

delen van de congregatie. Tijdens het werkbezoek werd gesproken over de overgang van provincie naar regio, die zal plaatsvinden in februari 2025. Het generaal bestuur maakte nader kennis met het managementteam van de Nederlandse provincie. Ook werd uitgebreid gesproken over de werkzaamheden van de Commissie Erfgoed. We zijn het generaal bestuur dankbaar voor het goede overleg en kijken met plezier terug op een fijn werkbezoek. ■

Werkbezoek aan Engeland en Ierland

Door Zr Amy

Het bezoek was een gelegenheid om alle zusters voor het eerst in deze nieuwe periode van het generaal bestuur te ontmoeten en om zr. Marie Thérèse Croke te vervangen terwijl zij op familievakantie is. Het gemeenschapshuis nadert zijn voltooiing, met 3 zusters die in Pantasaph wonen, één zuster in Queensferry en twee in Ierland. We hadden de trusteevergadering met onze zusters, Helen Cross en twee externe trustees van een andere congregatie. Helen zat de vergadering samen met zr. Marie Thérèse voor. Het was een moment van grote vreugde om alle zusters en medewerkers van Brynmair Convent te ontmoeten. Het was ook een moment van genade omdat we onze oudere zusters leerden kennen

in korte gesprekken tijdens de maaltijden en na de eucharistieviering. Ze zijn een zegen voor de gemeenschap en ook het personeel was attent en bracht tijd met ons door. Dit bezoek heeft de band tussen de zusters en het generaal bestuur versterkt en ons in contact met elkaar gehouden. ■

Werkbezoek aan België

Door Zr Amy

Tijdens de regionale dagen ging de provincie België over naar een regio. Het regionale team bestaat uit zr. Marie Louise Aerts als regionale overste en haar teamleden zijn zr. Rosa Olaerts en zr. Anne Timmers voor onbepaalde tijd. Het generaal bestuur was voltallig aanwezig om het nieuwe team te danken voor hun bereidheid om te dienen. Voor de slotviering van deze bijzondere dagen werd een overdenkingstekst "Gisteren, vandaag en morgen" van Charles van Leeuwen uit het boek "Liefde in je naam" voorgelezen door alle zusters, gevolgd door het lied Salve Regina. ■

Spiritualiteit en het charisma van barmhartige liefde in missie

Door Zr Gonzalia

De zending als SCMM die ik tot nu toe in mijn persoon heb gecultiveerd, heeft een positieve invloed op de barmhartige dienstbaarheid die ik doe op de plaats die mij is toevertrouwd, namelijk de school. Ongeveer acht jaar lang heb ik in de school gediend en de geest van dienstbaarheid gebracht in overeenstemming met de leer van de voorgangers, namelijk "Standvastig maar zachtmoedig en barmhartig". Als directeur die volledig verantwoordelijk is voor de school, is het noodzakelijk om een onderscheidend charisma te hebben dat wordt getoond aan alle lagen van de samenleving. Op school, met leraren, geef ik leiding en richting in overeenstemming met de eisen van het onderwijs, wat barmhartigheid inhoudt, zodat leraren studenten onderwijzen in overeenstemming met hun professionele domein. Met studenten, als vrienden die begeleiding, richting en onderricht kunnen delen, zodat de studenten die wij onderwijzen goede kennis kunnen opdoen voor hun toekomst.

De geest van dienstbaarheid staat voorop om het charisma van de congregatie te bevorderen voor alle geïnteresseerden. Barmhartige liefde kijkt niet naar verschillen, maar probeert het goede te vinden in elke ziel die we dienen. We zullen veel ontdekken in onze dienstbaarheid, dat niet alle mensen die we dienen rijke mensen zijn die schoolgeld kunnen betalen naar vermogen. We vinden ook mensen die het minder goed hebben en hun kinderen helemaal niet naar goede scholen kunnen sturen. Voorbeeld: Er was een moeder die haar kind naar een school van de zusters van SCMM wilde sturen. Maar door geldgebrek stuurde

ze haar kind niet naar school. Een leraar vertelde me over het voorval en ik besloot het kind toe te laten tot zijn studie en te proberen hem goed te begeleiden. Er zijn veel incidenten zoals het verhaal hierboven die concrete voorbeelden kunnen zijn van hoe we barmhartige dienstbaarheid kunnen realiseren. ■

Onze kijk op de Internationale Provincie

Door Zr Josephine

Onze kijk op de internationale provincie is heel hoopvol. We kunnen het goed uitwerken omdat we allerlei manieren hebben gevonden om online samen te komen, het is heel nuttig voor ons om onze zorgen en plannen samen te bespreken. Sinds we begonnen zijn met het proces om een internationale provincie te worden, is er al een gemeenschappelijk doel om samen te werken aan

onze toekomst. Iedereen ervaart de steun van elkaar. Iedereen krijgt meer interesse om samen te werken aan een gezamenlijke reis als één provincie. We zijn ons bewust van individuele verschillen en culturele verschillen van land tot land, maar we kunnen zien en ervaren hoe we echt samen zending doen. Het was een genadig moment dat het samenvoegingsproject werd goedgekeurd op het Generaal Kapittel. Vanaf dat moment hebben veel bijeenkomsten online plaatsgevonden. Het helpt ons om relaties op te bouwen en we zullen doorgaan met het persoonlijk opbouwen van relaties tijdens het eerste Internationale Kapittel van de Provincie op 1-5 juli 2024. We zullen ook samenkomen om de eeuwige professie van zr. Kardenea en zr. Graça te vieren. We danken God voor zr. Mel, onze waarnemend Provinciaal Overste,

Onze kijk op de Internationale Provincie

vervolg

en de teamleden voor hun samenwerking bij de voorbereiding van dit Kapittel, en in het bijzonder voor zr. Elisângela, onze contactpersoon, die ons gesteund en begeleid heeft in het fusieproces.

We bidden dat we mogen blijven groeien in liefde en verbondenheid met elkaar en creatief trouw mogen blijven aan de zending die onze stichter, Mgr. Joannes Zwijsen, ons heeft toevertrouwd. ■

Strijden tegen mensenhandel (Talitha Kum)

Talitha Kum is het internationaal netwerk van religieuzen tegen mensenhandel opgericht in 2009 in samenwerking met de IUSG (International Union of Superior General). Op 22 mei 2024 hebben zij hun algemene vergadering afgesloten met een

uitgebreid statement. De uitgebreide verklaring is te vinden op www.talithakum.info.

De prioriteiten voor 2025-2030, die via een synodale methode tot stand zijn gebracht zijn:

1. Systemische veranderingen in het gezicht van nieuwe kwetsbaarheden;
2. Holistische, survivor-centred aanpak;
3. Uitbreiding van samenwerking en partnerschappen.

Samen hebben onze acties de kracht om levens te veranderen door compassie, op weg naar een wereld zonder mensenhandel. ■

Jubileum Sr Amy

Op 29 mei 2024 heeft zr. Amy met een eucharistieviering haar 25-jarige jubileum gevierd in de kapel aan de Oude Dijk. Gefeliciteerd!

Hernieuwing van geloften en eerste professie in Indonesië

Door Zr Miranda

De hernieuwing van de geloften van 66 junior zusters van de Indonesische Provincie op zaterdag 31 mei 2024 in de kapel van het Provinciaal in Medan. Deze activiteit begon met een vijfdaagse

retraite. De retraite en eucharistieviering van de hernieuwing van de geloften werd geleid door pater Ando Harapan Gurning.

Hernieuwing van geloften en eerste professie in Indonesië

vervolg

Op dezelfde dag legden ook veertien tweede novicen hun geloften af in de kapel van het noviciaat in Pematang Siantar, die direct werd ontvangen door de Provinciaal Overste, zr. Donata Manalu. De eucharistieviering werd geleid door de parochiepriester, pater Carolus Sembiring, OFM Cap. ■

Hernieuwing van geloften in Timor-Leste

Door Zr Miranda

De hernieuwing van geloften van 16 Junior Zusters in Ossu, Timor-Leste op 31 Mei 2024.

Sisters of Charity of Our Lady Mother of Mercy
Kloosterstraat 6-21, 5038 VP Tilburg
The Netherlands